

Gabriela Mistral (1889-1957)

Itzulpenak N. Etxaniz'enak dira.

BALADA

Beste batekin joaten
neronek ikusi nuan,
Aizea girotan dago,
eta bidea pakean.
Ta begi gaxo auekin
neronek ikusi nuan.

Ura beste bat maitatzen
loratutako lur-zear.
Elorria zabaldu da;
ta aidean doa kanta zar.
Ta ura beste bat maitatzen
loratutako lur-zear.

Itxas-ertzean lastandu
zuan arek beste ura;
ugñetan labaindu da
illargiaren zillarra.
Ta nere odolak etzun
gantzutu itxas-aparra!

Ura betiko aurrera
juango da beste batekin.
Gozo dirake zeruak.
(Jainkoak ez du nai itzegin.)
Ta ura betiko aurrera
joango da beste batekin!

ESKARIA

Jauna, ba-dakizu nola arrotzen alde biotzez
dei egin dizudan sarri, ustuz nere itz beroa.
Gaur nere-nerea nuan baten alde naiz negarrez.
Ura nun ur garbi-ontzi, nere ao-abaroa,

Ura nere ezurren kare, nere bide-eragille,
nere belarri-gozapen, nere jantzi gerrikoa.
Ezer ez ditudan aiek, nerau naute on-eskale;
onen alde naizelako, ez zimurtu bekozkoa.

Ona zan, ziñez diotsut, eta bular-azalean
zizun biotza, samurra zuan bere izakera,
ta agiri zizun barrua, egun-argiaren gisan;
mirariz betea zenun, udaberrien antzera.

Eztala eskari-diña, bere ezpañak otoi-gantzuz
legundu etzituana, ta arratsalde artan miñak,
ontzi ausikor bai-liran, milla zatitan apurtuz,
zure ikutu gabe joan zana, dio zure itz miñak.

Baña nik diotsut, Jauna, aren bekoki-akara
bezelaxe ikutua dedala nik ondoraño
bere biotz naigabetu, maitasun-uts, samur-bera.
Ta xereago zan ura pipita berria baño!

Anker jokatu zuala? Ez aztu baño, arren, Jauna,
maite nuala ta berak ba-zekiala berea
niñula, urratu arren nere barneko poz dena.
Ta zer? Ba-dakizu, Jauna, nerea nuan, nerea!

Jakiñean zaude, Jauna, zein miña dan maitatzea,
ta betazalak malkotan bustitzea gau t'egunez,
zorrotz sartzen dan arantza laztan samiñez artzea,
begiak aren zulatuz zorabiatu rik maitez.

Urratzen duan burniak, otz gozoa ematen du,
aragi-maite-minduak gariko-gisan banatuz.
Ta Gurutza (oi, Juduen Errege!), gogoan dezu,
lore-sorta bezin arin daramagu maite-gantzuz.

Ementxe naukazu auspez iñularra galtzeraño;
ta espero dedan itza luza ba-dedi, orduan,
nere bizitza guziko iñularrak dirauteño,
emen nagoke Zurekin, Jauna, eske-etengabean.

Asper nezazke zotiñez t'otoiz zure belarriak,
txakur bildurri-antzera, miztuz zure estalki-ertza;
ta ezingo naute galdu zure begi maitatiak,
ezingo dezu oin-legor igaro malko-ur garratza.

Eman, Jauna, barkapena! Aizeak lau aldetara

barreiatuko du milla usai gozoen lurrina;
ur guziak inguruan, emango dute dizdira;
lur solla lore, ta arria dukegu argi egiña.

Piztien begipe beltzak, errukiz bustiko dira,
ta arkaitzez jantzi zenuan mendiak, zure itza adituz,
elur-betazal zuriak malkoz dituke minbera.
Lur guzia jeikiko da zure barka-itzaren oiuz!

ANDRE IRAKASLEAREN KANTA

Jauna! Erakusten aritu zifian Orrek, barka zaidazu ni erakusten aritu izana; Zuk lurrean artu zenduan Maixu-izena nik artua. barka, Jauna!

Indazu nere eskolakiko maitasun bakarra; edertasunaren garrak ere, ez dezaiola ostu al-izan maitasun orri bere une guzietako samurtasuna.

Maixu Orrek, indazu iraukor aletin-galda, ta aldabera etsipena Eten zaidazu kutsatuta sortzen zaidan zuzentasun-egarri au; ken neri, mintzen nautenean jeikitzen zaidan asarre-agiri ziztrin au. Nere erakutsiz ikastun egin ziranen egoskorrak, ez nazala mindu; aiek nitza aztutzeak, ez nazala goibeldu.

Nere *aragiko aragi* ez ditudanak, beren amak aña maite ta aldeztu ditzadan, ama oiek baño areago *amatu nazazu*. Nere eztarriak geiago kantatzerik izango ez duanerako, indazu nere aurren bat nere bertso-rik bikañen egiña uzteko argia, ta bertso ortan nere doñurik eragikorrena lagatzeko eskua.

Nere egun eta ordu guzietako burruka baztatu ez dezadan, zure Ebanjelioa gure egunetan ere gai dala erakus zaidazu.

Nere eskola errizale oni zure inguruko aur ortozien gain zabalzen zan leñurua egiozu.

Emakume argal eta gaxo naizen au, indartu nazazu; garbi ez dan aginpide oro, deusesten, eta Zure Borondate irazekia ez diran bultz guziak baztartzen erakus neri, arren.

Ene adiskide zaitudan Ori, lagun eta eutsi zaidazu! Maiz nere alboan Zu besterik etzaitut izango. Nere erakutsia garbien eta gorien dediñean, munduko lagunik gabe geldituko naiz; baña bakar eta baztatu egoten, ondotoxo ikasia izan zifian Orrek zure Biotzaren kontra estutuko nazu orduan. Nik, zure begietan josita egotea, ta zure beajondaizula gozoa entzutea, aski izango det.

Indazu nasgabera ta sakona izatea; nere eguneroko irakaskizuntan toles eta arinkeri guzietatik libra nazazu.

Goizero nere eskolan sar nadiñean, begiak nere bular zauritu ontatik gora jasotzeko almena indazu. Nere lan-maira ez dezadala era-

man nere lurreko leia kaxkarrik, ezta nere ordu bakoitzeko oñaze ziztriñik ere.

Norbait zigortzera noanean, arindu zaidazu eskua, ta goatzera-koan, legunagotu.

Nere arrilluzko eskola, goi-espirtuz ornitzen lagun zaidazu. Ango atadi arlotea, ango egonleku ustua, nere ekiñaldi-garrak berotu dezala.

Nere biotz eta borondate ona, eskola dotoretako abe ta urrea baño abeago ta urreago bekizkio.

Ta azkenik, Velazquez'en zapiko zurbiltasun ortatik erakus zaidazu, lurrean barneki ta sakon maitatzea, auxe dala: azkenengo egu-
nean, maitez goritutako saietsa Lonjinos'en lantzaz urratua, erakustea.

